

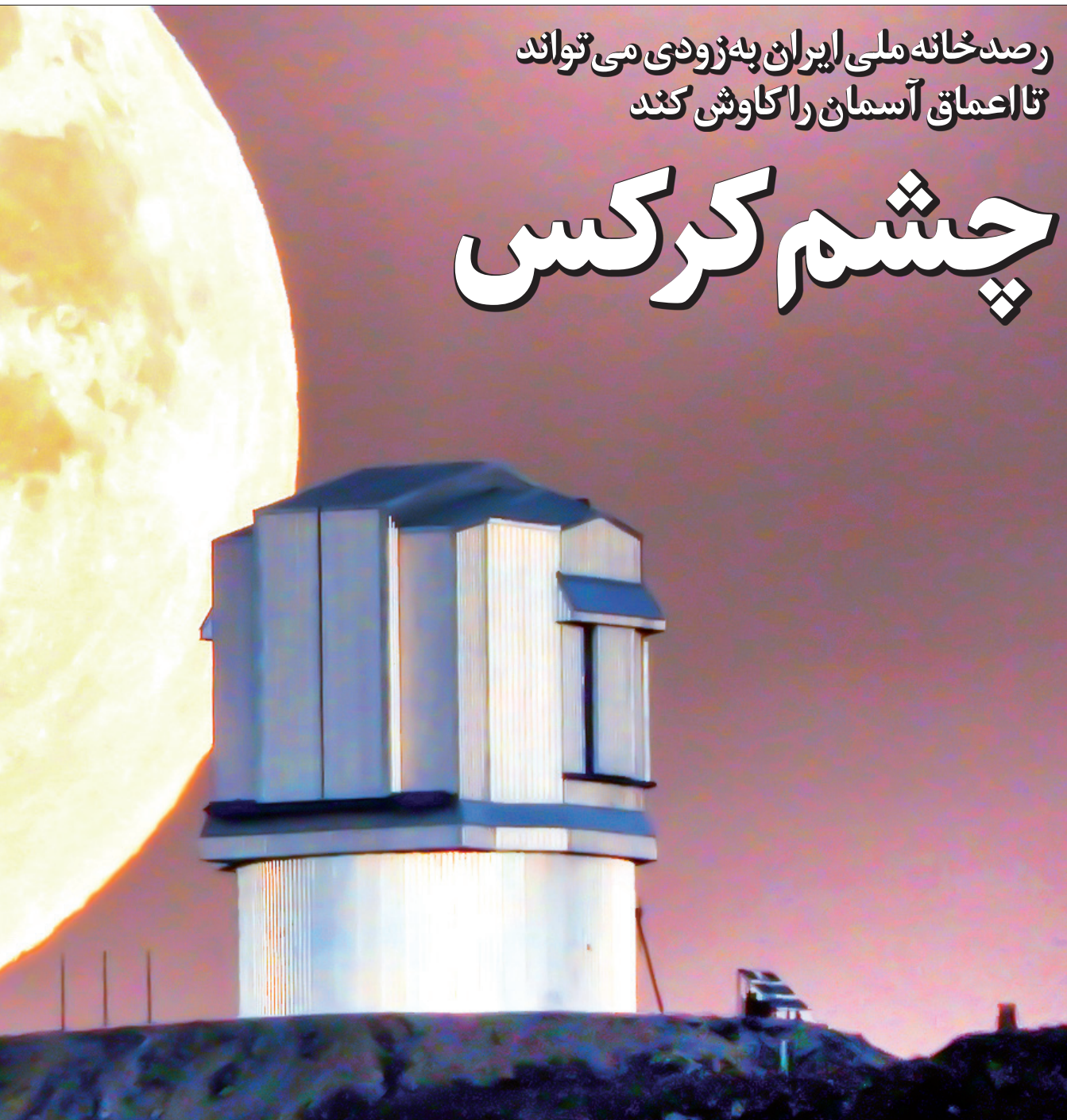
کامو / اصفهان

حرم سادات متولی

عکس‌ها: آرشیو

چشم کرکس

رصدخانه ملی ایران به زودی می‌تواند تا اعماق آسمان را کاوش کند

۹۰۰ سال پس از تأسیس رصدخانه خواجه نصیرالدین طوسی، حالا نخستین رصدخانه ملی کشور در کاشان آخرین دوره‌های ساخت خود را می‌گذراند. رصدخانه ملی ایران در ارتفاع ۲ هزار و ۶۰۰ متری قله «گرگش» در نزدیک «کامو» ساخته می‌شود؛ روستایی که حالا به همراه همزادش، شهر «کامو و چوگان» را تشکیل می‌دهند. گرگش که رصدخانه ملی را بر شانه‌های خود جا داده است، قله‌ای است با ارتفاع ۲ هزار و ۶۰۰ متر در مرکز ایران در ۳۵ کیلومتری جنوب غربی کاشان و ۱۲ کیلومتری جنوب غرب قمصر و ۱۰ کیلومتری شهر میمه؛ قله‌ای از قله‌های رشته‌کوه کرکس.

● ۹ سال جست‌وجوی مکان مناسب برای رصدخانه

فرایند مکان‌یابی رصدخانه ملی ایران که طرح آن به عنوان نخستین طرح کلان علمی کشور در اسفند ۱۳۸۲ در جلسه هیئت وزیران تصویب و در سال ۱۳۸۵ برای اجرا به پژوهشگاه دانش‌های بنیادی واگذار شد از سال ۱۳۸۰ آغاز شد. فرایند مکان‌یابی شامل بررسی نقشه‌های زمین‌شناسی و هواشناسی کل کشور پس از انجام مطالعات اولیه و آشنایی و آموزش منجمان و بازدیدهای میدانی کمک‌کننده به درک ماهیت مکان‌های مختلف بود. دیدن نجومی پارامتری برای سنجش شفافیت یا سوسوزنی جواست و جو متلاطم دید نجومی خوبی ندارد و یک عامل محدودکننده برای تلسکوپ‌ها به شمار می‌آید از این رو کسب دانش اندازه‌گیری این پارامتر توسط تیم مکان‌یابی رصدخانه ملی ایران انجام می‌شود. به همین منظور ۳۳ قله در غرب، شرق و جنوب شرقی کشور با آغاز فعالیت‌های میدانی مکان‌یابی، مورد مطالعه قرار گرفت و بر اساس مشاهدات اولیه چهار منطقه برای مطالعات دقیق انتخاب شد که در این غربالگری ارتفاع مناسب، سرعت و جهت باد مناسب و از همه مهم‌تر دید نجومی خوب مدنظر قرار گرفته بود. این مناطق در استان‌های قم، اصفهان، کرمان و خراسان جنوبی با توجه به سرعت باد، جهت باد، میزان غبار، موقعیت توپوگرافی، توزیع جمعیت و سایر پارامترهای تخصصی انتخاب شده بودند. سرانجام از میان دو قله «گرگش» و «دینوا» در منطقه

دکتر حبیب خسروشاهی، مجری طرح رصدخانه ملی ایران است. او پس از دکتر «رضا منصوری» عهده‌دار این سمت شده است. دکتر خسروشاهی معتقد است این پروژه نه تنها حرکت به سوی مرزهای دانش در حوزه نجوم، کیهان‌شناسی و علوم فضایی را هموار می‌کند، بلکه صنایع مرتبط با مکانیک، اپتیک و کنترل ابزار دقیق را هماهنگ با هم برای تولید یک محصول به چالش می‌کشد و مرزهای هر سه صنعت راهبردی را فراتر از آنچه تاکنون به آن دست یافته‌اند گسترش می‌دهد. مجری طرح رصدخانه ملی ایران می‌گوید: «مدیریت طرح به منظور انتقال تجربه و دانش فنی بر عهده تیمی از دانشمندان و مهندسان ایرانی بوده و تمامی مراحل مرتبط با طراحی، ساخت، نصب و راه‌اندازی و همچنین امور اجرایی رصدخانه ملی به همت مدیران، دانشمندان، مهندسان و صنعتگران ایرانی انجام می‌شود و به طور همزمان از مشاوره متخصصان برجسته بین‌المللی در این خصوص استفاده شده است». با تأسیس رصدخانه ملی در کاشان، ایران تنها کشور منطقه خاورمیانه خواهد بود که دارای چنین رصدخانه پیشرفته‌ای است. آنچه در ادامه این گزارش از جزئیات رصدخانه ملی می‌خوانید، توضیحات دکتر خسروشاهی است که در دفتر رصدخانه با خبرنگار مادر میان گذاشته است.